

VSELIUBO ŠV. KAZIMIERO BAŽNYČIA (BUV. ŠV. KRYŽIAUS IŠAUKŠTINIMO BAŽNYČIA)

Vseliubo Šv. Kryžiaus Išaukštavimo bažnyčia (iki 1433) yra vienas seniausių gotikinių katalikų sakralinių pastatų dabartinės Baltarusijos teritorijoje. Bažnyčia pastatyta XV a. I pusėje, daug kartų perstatyta. Dabartinis eksterjeras – neogotikinis XIX – XX a. sandūros. Bažnyčią fundavo LDK (Vytauto) arklidininkas ir Polocko vietininkas Jonas Niemira (kartais pateikiama, kad bažnyčią fundavo Vseliubo savininkas, Kijevo vaivada Andriejus Nemyričius, todėl pradžioje bažnyčia vadinta Šv. Andriejaus). Bažnyčia 1576-1642 m. veikė kaip kalvinų zboras ir dalinai perstatyta (dėl skliauto ir bokšto griūties). Dar kartą perstatyta po 1642 m., kuomet ją atsiėmė katalikai (nuo to laiko vadinama Šv. Kazimiero). Po 1789 m. gaisro 1897 m. pristatytas neogotikinis bokštas pagrindiniame fasade. Po II Pasaulinio karo bažnyčia uždaryta. Sovietai siekdami sunaikinti bažnyčią (galbūt neturėjo ar pritrūko dinamito) nusprendė pastatą sudeginti (1968).

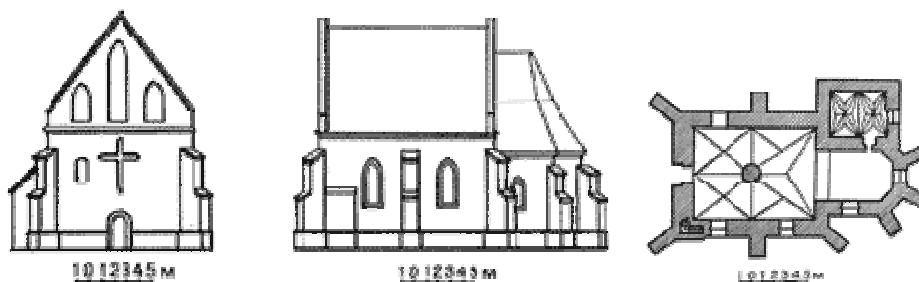
Šv. Kazimiero bažnyčios eksterjeras (Глобус Беларусі)

Išdegė pastato vidus, įgriuvo skliautai, išliko stovėti tik senosios storos gotikinės sienos. 1988 m. bažnyčia grąžinta tikintiesiems, atstatyta. Visas bažnyčios interjero dekoras, altoriai įrengti XX a. pabaigoje.

Šv. Kazimiero bažnyčios interjeras (Глобус Беларусі, Radzima.org)

Manoma, kad iš pradžių bažnyčia buvo kvadratinio plano (23,5 x 13), navos skliautas laikėsi ant vieno centre stovinčio pilioriaus, bažnyčia turėjo bebokštį trikampių frontonu besibaigiantį fasadą ir penkiabriaunę apsidę, taip pat nedidelę kvadratinę zakristiją.

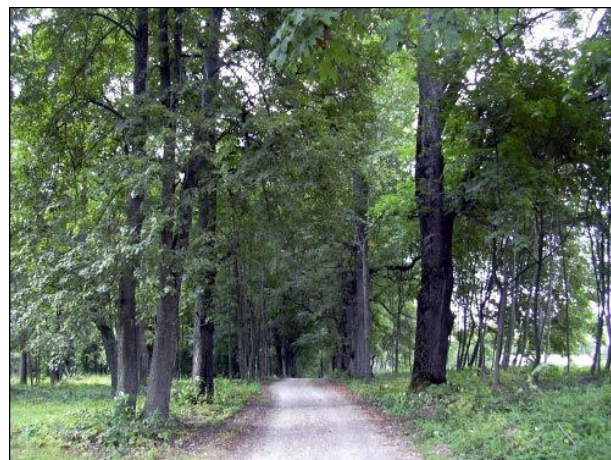

XV a. pr. bažnyčios rekonstrukcija. Fasadai, planas (*Radzima.org*)

Šv. Kazimiero bažnyčia XX a. pr. (*Nasze kościoły t.2, z.20, 1914*)

Už bažnyčios išlikusios senosios Vseliubo kapinės, paskutiniųjų Vseliubo savininkų grafų O'Rourk giminės palaidojimo klasicistinė koplyčia (1837?). Taip pat išlikęs XVIII a. įveistas grafų O'Rourk dvaro parkas, sukomponuotas ant besileidžiančių link dirbtinio ežero terasų (11 ha, susidedantis iš prancūziškojo ir peizažinio).

Vseliubo savininkų grafų O'Rourk giminės palaidojimo klasicistinė koplyčia, parkas

Taip pat žr.:

- Вселюб, костел св. Казимира // *Глобус Беларусі* (<http://www.globus.tut.by/vselyub/index.htm>)
- Касцёл Узвышэння Сьв. Крыжа // *Radzima.org* (http://www.radzima.org/pub/pomnik.php?lang=by&nazva_id=hrnausie02)